

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/99/2019
Identifikačné číslo spisu:	4207201750
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4207201750.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom v Trnave, Jána Hollého 10, v dovolacom konaní zastúpenej advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH s. r. o. so sídlom v Bratislave, Dunajská 15/A, v mene ktorej koná JUDr. Viliam Karas, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanému Slovenský pozemkový fond so sídlom v Bratislave, Búdková 36, o vydanie vecí, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9C/33/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 6. septembra 2018 sp. zn. 8Co/331/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom Okresného súdu Komárno z 8. októbra 2014 č. k. 9C/33/2007-1021 bolo žalovanému uložená povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnostiam evidovaným na liste vlastníctva registra C č. XXXX a liste vlastníctva registra E č. XXXX katastrálneho územia J.. Vo zvyšnej časti žaloba bola zamietnutá. Súd prvej inštancie odôvodnil žalobu sčasti zamietajúci výrok tým, že sporné parcely tvoria chránený areál so 4. stupňom ochrany, ktorý aj v súčasnosti ostáva v platnosti, a preto ich nemožno vydať v zmysle § 6 písm. e/ zákona č. 161/3005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej iba ako „Zákon o navrátení vlastníctva“). Ďalšie sporné nehnuteľnosti nebolo možné podľa názoru súdu prvej inštancie vydať vzhľadom na to, že v zmysle uvedeného zákona nie je možné vydať nehnuteľnosti, ktoré sú druhom pozemku určené ako zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy a vodné plochy.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 5. novembra 2015 sp. zn. 8Co/950/2014 potvrdil odvolaním žalobkyne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho v zamietajúcej časti. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol ďalšie dôvody.

3. Na základe sťažnosti žalobkyne Ústavný súd Slovenskej republiky (ústavný súd) nálezom z 25. októbra 2017 č. k. III. ÚS 342/2017-54 (Nález) vyslovil, že rozsudkom odvolacieho súdu bolo porušené základné právo žalobkyne na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústava), základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Ústavný súd dospel k záveru, že odvolacím súdom prijatý záver, ktorý ho viedol k potvrdeniu zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie (teda záver, že pojem poľnohospodárskej pôdy v zmysle § 2 písm. b/ zák. č. 220/2004 Z. z. je užší ako pojem pozemku patriaceho do poľnohospodárskeho pôdneho fondu podľa definície v § 2 ods. 1 zákona č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, do ktorého patrili aj pozemky slúžiace na zabezpečenie účelu využívania jednotlivých druhov pozemkov) sa vymyká pravidlám logiky, je v rozpore s cieľom Zákona o navrátení vlastníctva a v čase jeho prijatia platnou právnou úpravou týkajúcou sa definície poľnohospodárskej pôdy. Rozlišovanie „poľnohospodárskej pôdy“ podľa zákona č. 220/2004 Z. z. a „poľnohospodárskeho pôdneho fondu“ podľa zákona č. 307/1992 Zb. nemá podľa ústavného súdu opodstatnenie, keďže jediným účinným zákonom, na ktorý mohol Zákon o navrátení vlastníctva v čase jeho prijatia odkázať, bol zákon č. 220/2004 Z. z. (účinný od 1. mája 2004). Vylúčenie parciel reálne využívaných na poľnohospodárske účely, ale formálne evidovaných inak ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty by bolo popretím práva na spravodlivosť ako imanentnej kategórie daného reštitučného práva k pôvodnému cirkevnému majetku. Obdobne aj vylúčenie parciel slúžiacich na zabezpečenie využívania poľnohospodárskej pôdy na daný účel (cesta, chodník, hospodársky dvor a pod.) z vydania nehnuteľnosti reštituentovi by mohlo znamenať v okolnostiach konkrétnej veci znemožnenie faktického užívania reštituovanej poľnohospodárskej pôdy, čím by došlo k popretiu samotného účelu reštitúcie. K žalobkyňou namietanému porušeniu jej práv nesprávnym výkladom ustanovenia § 6 písm. e/ Zákona o navrátení vlastníctva ústavný súd uviedol, že odvolací súd pri výklade tohto ustanovenia zaujal nielen nepresný gramatický a logický, ale aj formalistický výklad, pri ktorom poprel účel Zákona o navrátení vlastníctva a reštitúcie vo svojej podstate. Vo vzťahu k pozemkom, ktoré neboli vydané žalobkyni z dôvodu, že tvoria chránený areál so 4. stupňom ochrany, ústavný súd uviedol, že vychádzajúc z ustanovenia § 17 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sú „chránený areál“ a „chránené vtáčie územie“ svojím obsahom rozdielne, pričom iba „chránený areál“ vydaniu nepodlieha. Všeobecné súdy pripísali podstatný význam danému stupňu ochrany bez zohľadnenia druhu chráneného územia. Takýto zužujúci výklad citovaného ustanovenia považoval ústavný súd za ústavne neudržateľný. Bez dôsledného preskúmania, či dané územie je chráneným areálom alebo chráneným vtáčím územím považoval jednoznačný záver krajského súdu o nemožnosti vydania pozemkov za arbitrárny.

5. Krajský súd v Nitre potom novým rozsudkom zo 6. septembra 2018 sp. zn. 8Co/331/2017 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho odvolaní žalobkyne napadnutej časti tak, že žalovanému uložil povinnosť vydať a žalobkyni navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam evidovaným na liste vlastníctva registra C č. XXXX a na liste vlastníctva registra E č. XXXX katastrálneho územia J., bližšie označeným vo výroku rozsudku.

6. Odvolací súd „v kontexte právne záväzných záverov“ obsiahnutých v Náleze ústavného súdu ustálil, že „charakter predmetných pozemkov nebolo možné posudzovať výhradne podľa stavu evidencie v katastri nehnuteľností, bez prihliadnutia na reálny stav ich využitia na poľnohospodárske účely, ako aj na to, že vylúčenie niektorých parciel slúžiacich na zabezpečenie využívania poľnohospodárskej pôdy na daný účel by mohlo znamenať znemožnenie faktického užívania reštituovanej poľnohospodárskej pôdy (viď bod 16. odôvodnenia, resp. bod 35. odôvodnenia Nálezu). Keď preto predmetné pozemky pôvodne tvorili jednu poľnohospodársku usadlosť (celok) a účelu poľnohospodárskej výroby reálne slúžili a slúžia aspoň nepriamo (mali pre ňu význam), resp. by bez nich využitie priamo produkčnej pôdy bolo nemožné, mal odvolací súd za to, že žaloba žalobkyne je dôvodne podaná aj v časti tých požadovaných parciel u ktorých druh pozemku podľa zápisu na listoch vlastníctva (v evidencii katastra nehnuteľností)

nie je totožný s poľnohospodárskou pôdou. Odvolací súd za dôvodne podanú považoval žalobu žalobkyne aj ohľadom parciel spadajúcich do chráneného areálu (pôvodne nálezisko - č. l. 777) „Dropie“ (č. l. 863), s predmetom ochrany a záchrany dropa veľkého (Otis tarda, najmä jeho tokajisk, liahnisk a zimovísk), a to vzhľadom k záverom v Náleze Ústavného súdu v bodoch 40, 41, 45 a 46 a tiež s poukazom na znenie dôvodovej správy k ust. § 6 písm. e/ zákona č. 161/2005 Z. z. Parcely spadajúce do tohto areálu sú reálne využívané na poľnohospodársku produkciu (účel) a s prihliadnutím na zmysel a účel reštitučného zákona niet zákonného dôvodu žalobkyňu z navrátenia jej vlastníctva vylúčiť, keď zmena vlastníctva nemá na spôsob realizácie ochrany tohto areálu žiadny vplyv, teda nepredstavuje ani prekážku brániacu riadnemu využitiu pozemkov, ktoré nie sú z poľnohospodárskeho využitia plne vylúčené“.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie. Jeho prípustnosť žalovaný vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP majúci za to, že „ide o právnu otázku zákonnosti vydania nehnuteľností, ktoré nie sú v skutočnom stave poľnohospodárskou pôdou, avšak nepriamo slúžia na poľnohospodársku výrobu, ide najmä o cesty, chodníky, hrádze atď. v zmysle ust. § 2 ods. 1, písm. a/ zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam“. Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom žalovaný vidí v tom, že „súd mal vychádzať z reálneho stavu žalovaných nehnuteľností a nie z ich nepriameho využitia“. Uviedol, že podľa ním súdu predloženej správy z ohliadky žalovaných parciel z 25. novembra 2013, podanej spoločnosťou MENSOR s. r. o., na parceliach registra C KN č. XXXX/XX a KN XXXX sa nachádzajú murovaná stavba, hospodárske stavby a rodinný dom postavený asi po roku 1960. Žalovaný tiež namieta proti vydaniu pozemkov, ktoré sú súčasťou „Chráneného areálu Dropie“, a ktoré sú vedené ako zastavané plochy a nádvorcia, pretože tieto nie sú v skutočnom stave poľnohospodárskou pôdou, ale v zmysle oznámenia Správy katastra Komárno z 11. októbra 2011 sú na týchto pozemkoch postavené inžinierske stavby (cestná, miestna komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, parkovisko). Žalovaný v súvislosti s názorom ústavného súdu vyjadreným v jeho Náleze ohľadne poľnohospodárskej pôdy poukázal na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté v jeho uznesení zo 14. júna 2018 sp. zn. 7Cdo/169/2016, podľa ktorých „náležitou a najširšou možnou interpretáciou takejto úpravy by tak šlo dospieť nanajvýš k záveru o možnosti vydania len pozemkov reprezentujúcich poľnohospodársku pôdu a stavieb patriacich k pôvodnej hospodárskej usadlosti, v tomto prípade ale bez nimi zastavaných pozemkov, pokiaľ by do definície poľnohospodárskej pôdy nespádali“ a že „spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 161/2005 Z. z. nie je iná než poľnohospodárska pôda, ktorej legálnu definíciu vo forme taxatívneho (úplného a uzavretého) výpočtu obsahuje ustanovenie § 2 písm. b/ zákona č. 220/2004 Z. z.“

8. Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaného odmietnuť ako odôvodnené neprípustnými dovolacími dôvodmi, ktoré ani nie sú vymedzené zákonným spôsobom, alebo dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť, pretože nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. jeho dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

10. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

11. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

12. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je ani podľa novej právnej úpravy „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

13. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Oproti úprave účinnej pred týmto dňom ide ďalej v tom zmysle, že nevyžaduje len to, aby bol dovolateľ zastúpený advokátom, ale aj to, aby už podané dovolanie bolo spísané advokátom (pravda, ak nejde o prípad uvedený v § 429 ods. 2 CSP). Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Uvedené v plnom rozsahu platí, ak dovolateľom je právnická osoba, za ktorú koná zamestnanec (člen), ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP).

14. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

15. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce spôsobu riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 432 až § 435 CSP.

16. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

17. Súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V

konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

18. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku (dosiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nevyriešenú); zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

19. Žalovaný vidí nesprávnosť „právneho“ posúdenia veci odvolacím súdom v tom, že „súd mal vychádzať z reálneho stavu žalovaných nehnuteľností a nie z ich nepriameho využitia“. Poukázal v tejto súvislosti na správu z ohliadky žalovaných parciel z 25. novembra 2013, podanej spoločnosťou MENSOR s. r. o., z ktorej vyplýva, že na parceliach registra C KN č. XXXX/XX a KN XXXX sa nachádzajú murovaná stavba, hospodárske stavby a rodinný dom postavený asi po roku 1960. Tiež namietal v súvislosti s jemu uloženou povinnosťou vydať pozemky, ktoré sú súčasťou „Chráneného areálu Dropie“, a ktoré sú vedené ako zastavané plochy a nádvoría, pretože tieto nie sú v skutočnom stave poľnohospodárskou pôdou, ale v zmysle oznámenia Správy katastra Komárno z 11. októbra 2011 sú na týchto pozemkoch postavené inžinierske stavby (cestná, miestna komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, parkovisko).

20. V danom prípade, pokiaľ ide o žalovaným nastolenú dovolaciu otázku správnosti vydania sporných pozemkov („súd mal vychádzať z reálneho stavu žalovaných nehnuteľností a nie z ich nepriameho využitia“), táto predovšetkým súvisí so skutkovými okolnosťami prípadu, keďže všeobecné súdy nižšieho stupňa zo zisteného skutkového stavu (z ktorého vychádzal i ústavný súd - bod 34. jeho nálezu) mali za preukázané, že na sporných parcelách evidovaných v katastri nehnuteľností ako zastavané plochy a nádvoría, ostatné plochy a vodné plochy, sa nenachádza žiadna stavba, ale na týchto sa nachádza cesta, chodník, jarok, hrádza, ovocný sad, dvor a podobne. Inak povedané, žalovaný právnu otázku, podľa jeho tvrdenia odvolacím súdom nesprávne riešenú, formuloval s ohľadom na iný skutkový stav veci, než z ktorého svoj záver o oprávnenosti konania žalovanej, vyvodil samotný odvolací súd. Skutkové závery odvolacieho súdu (konkrétne spôsob vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom), nie je dovolací súd oprávnený preskúmať, pretože v zmysle § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

21. Z uvedeného je tak zjavné, že žalovaný v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; ktorou nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobného nároku, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

22. Žalovaný tak svoje dovolanie v tejto otázke síce formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, právnu otázku

zásadného významu nijako neformuluje, resp. ju formuluje, avšak s ohľadom na iný skutkový stav.

23. So zreteľom na ustanovenie § 421 ods. 1 CSP preto dovolací súd uzatvára, že nemohol pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP posudzovať správnosť skutkových zistení odvolacieho súdu alebo spôsob vykonávania jednotlivých dôkazov alebo výsledok ich hodnotenia premietajúci sa do skutkových zistení. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nebolo spôsobilé založiť tvrdenie žalovaného, že pri inom (podľa žalovaného náležitejšom a úplnejšom) zistení rozhodujúcich skutkových okolností odvolacím súdom by právne závery, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie, boli odlišné.

24. Keďže právna otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP nebola žalovaným v dovolaní nastolená (žalovaný v dovolaní brojí proti riešeniu skutkových otázok), dovolací súd jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

25. K právnomu posúdeniu danej veci odvolacím súdom po náleze ústavného súdu dovolací súd nad rámec konania o dovolaní žalovaného poznamenáva, že podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

26. Nález ústavného súdu v danej veci (ale aj vo všeobecnosti) je vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde "vyšší" orgán prikazuje "nižšiemu" ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť. Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť či posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal. Orgán verejnej moci má v tomto smere ústavnú povinnosť a nemôže názor ústavného súdu modifikovať alebo vec rozhodnúť inak, ako mu prikázal ústavný súd, hoci by ho k tomu mohli viesť dobré dôvody. Vertikálny precedens a kasačná záväznosť rozhodnutia ústavného súdu nedovoľuje orgánu verejnej moci zohľadniť nič (ani argument o nezávislosti sudcu či súdnej moci nie je relevantný), čo by mohlo viesť k nerešpektovaniu nálezu ústavného súdu. Ide o status rozhodnutia (vydal ho ústavný súd) a nie o jeho správnosť či spravodlivosť. Jedinou prípustnou výnimkou z kasačnej záväznosti je zmena faktických okolností prípadu od vydania nálezu a času rozhodovania orgánu verejnej moci. Kasačná záväznosť nálezu v danej veci sa vzťahovala aj na dovolací súd, ktorý otázky riešené ústavným súdom by preto (i keby dovolanie bolo prípustné) nemohol vyriešiť inak. Preto nie je náležitý a pre posúdenie prípustnosti dovolania v danej veci relevantný poukaz žalovaného na rozhodnutie iného senátu odvolacieho súdu zo 14. júna 2018 sp. zn. 7Cdo/169/2016 vydaného v inej veci.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.